

NECLA ÖZDEMİR

(1946–1999)

“Bir ömre sığan emek, kuşaklara yayılan bir mirasa dönüştü.”

Prof. Dr. Mükrim Necla Özdemir, 15 Haziran 1946'da Mardin'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Mardin'de tamamladı ve 1963 yılında Mardin Lisesi'nden mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne başladı; 1969'da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun oldu.

1970 yılında Mardin Verem Savaş Dispanseri'nde görev yaptı. Aynı yıl Diyarbakır Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Kliniği'nde uzmanlık eğitime başladı ve 1974'te Göğüs Hastalıkları uzmanı oldu. Uzmanlığının ardından aynı fakültede yaklaşık altı yıl öğretim görevlisi olarak çalışarak akademik yaşamını sürdürdü.

1980 yılında Eskişehir Tıp Fakültesi'ne geçti. 1982'de doçent, 1988'de profesör oldu. 1984 yılında Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, günümüzde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde yer alan Göğüs Hastalıkları ve Tüberküloz Anabilim Dalı'nı kurdu. Kurduğu Anabilim Dalı'nın klinik, akademik ve eğitim altyapısının gelişimine öncülük ederek Eskişehir'de güçlü bir göğüs hastalıkları ekolünün oluşmasına katkı sağladı.

Bilimsel çalışmalarında özellikle çevresel ve mesleki akciğer hastalıkları, asbest maruziyeti, plevra hastalıkları ve malign mezotelyoma üzerinde yoğunlaştı. 1980'li yılların başından itibaren Eskişehir ve çevresindeki doğal mineral lif maruziyetlerini ve bunların solunum sistemi üzerindeki etkilerini araştırdı. Bu çalışmalar, çevresel maruziyetlerin toplum sağlığı üzerindeki sonuçlarının ortaya konmasına ve ülkemizde çevresel akciğer hastalıkları alanındaki bilimsel birikimin gelişmesine katkı sağladı.

NECLA ÖZDEMİR

Plevra hastalıklarının tanısında girişimsel yöntemlerin gelişmesine de önemli katkılar yaptı. 1994 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde Prof. Dr. Muzaffer Metintaş ile birlikte medikal torakoskopi uygulamalarını başlattı. Bu girişim, medikal torakoskopinin Türkiye'de yeniden sistematik biçimde uygulanmaya başlamasında ve sonraki yıllarda farklı merkezlere yayılmasında önemli bir basamak oldu.

Prof. Dr. Necla Özdemir, bilimsel çalışmalarının yanı sıra mesleki örgütlenmede de aktif rol üstlendi. Toraks Derneği'nin kuruluş sürecinde yer aldı, Eskişehir Şubesi'nin kurulmasına öncülük etti ve şube başkanlığı yaptı. 1998–2000 dönemi Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi; ancak bu görevini sürdürürken yaşamını kaybetti.

Derneğin Çevresel ve Mesleksel Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu'nun ilk dönem başkanlarından biri olarak bu alanın ulusal düzeyde örgütlenmesine katkı sağladı. Çalışma grubu bünyesinde çevresel ve mesleksel akciğer hastalıklarının değerlendirilmesinde standardizasyonun geliştirilmesi ve ülkemizde bu alanda yapılmış bilimsel çalışmaların bir araya getirilmesine yönelik çalışmalar yürüttü. Anadolu Solunum Derneği Başkanlığı yaptı; European Respiratory Society, American Thoracic Society ve American College of Chest Physicians gibi uluslararası bilimsel kuruluşlarda da yer aldı.

Üretken bir araştırmacı ve eğitimci olan Necla Özdemir'in, yaşamının sonuna kadar 78'i ulusal, 10'u uluslararası dergilerde olmak üzere 88 bilimsel makalesi, dört kitabı ve farklı kitaplarda dokuz bölümü yayımlandı. Ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılarda yüzden fazla bildiri sundu. Yetiştirdiği hekimler ve oluşturduğu akademik ortam, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Göğüs Hastalıkları'nın sonraki yıllardaki bilimsel gelişiminin temelini oluşturdu.

Necla Özdemir'in çalışmaları, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Göğüs Hastalıkları'nın kuruluş ve gelişiminde olduğu kadar, Türkiye'de çevresel ve mesleksel akciğer hastalıkları, plevra hastalıkları ve girişimsel pulmonoloji alanlarının gelişmesinde de önemli rol oynadı.

28 Mart 1999'da geçirdiği trafik kazası sonucu yaşamını kaybeden Prof. Dr. Necla Özdemir, kurduğu akademik yapı, çevresel akciğer hastalıkları alanındaki öncü çalışmaları, medikal torakoskopinin gelişimine katkısı ve mesleki örgütlenmedeki etkin rolüyle Türk göğüs hastalıkları tarihinde kalıcı bir iz bıraktı.

Vefatının ardından anısını yaşatmak ve tıp öğrencilerine destek olmak amacıyla Prof. Dr. Necla Özdemir Vakfı (NÖVAK) kuruldu. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki Prof. Dr. Necla Özdemir Konferans Salonu da bugün onun adını yaşatmaktadır.